दैनिकं ई-संस्कृतवार्तापत्रम्

हिमसंस्कृतवार्ताः

हिमाचलप्रदेशस्य संस्कृतशिक्षकाणां नूतनः प्रकल्पः

■ पृष्ठ-4 ■ वर्ष-4 ■ अङ्क-70 | 1 | जनवरी 9, 2025 | Website- www.himsanskritam.com Email-himsanskrit@gmail.com

पञ्चाङ्गम्

अद्य कालयुक्तः वि.सं. २०८१,
कलियुगाब्धः ५१२५ हेमन्तऋतुः
सूर्यदक्षिणायनम् पौषमासः शुक्लपक्षः दशमी
तिथिः पौष 26 प्रविष्टांशः मङ्गलमयः भवेत्

2 HPRCA : सप्ताहस्य अन्ते यावत् ओटीए-चयनपरीक्षायाः परिणामः

3 देहलीस्थे पञ्जाबीबागे संस्कृतभारत्या समायोजितस्य प्रबोधनवर्गस्य भव्यतया सम्पूर्तिसमारोहः

3 महाविद्यालयीयानां प्राध्यापकानाम् आन्तरिक-गुणवत्ता- उन्नयनाय आयोजिता कार्यशाला

अन्तरिक्षविज्ञानी वी. नारायणनः इसरो-संस्थायाः नूतनः प्रमुखः भविष्यति- भारतसर्वकारः

हिमसंस्कृतवार्ताः-वरिष्ठः अन्तरिक्षविज्ञानी 'क्रायोजेनिक-इञ्जन' इत्यस्य विशेषज्ञः वी. नारायणनः "इसरो" इत्यस्य नूतनः प्रमुखः भविष्यति। नारायणनः वर्तमान- इसरो-प्रमुखस्य एस. सोमनाथस्य स्थाने स्थास्यति। सोमनाथः द्विवर्षीयं कार्यकालं सम्पन्नं कृत्वा जनवरीमासस्य १४ तमे दिनाङ्के निवृत्तः भविष्यति।

नारायणनः सम्प्रति एलपीएससी-संस्थायाः निदेशकरूपेण कार्यरतः अस्ति

सोमनाथः २०२२ तमस्य वर्षस्य जनवरीमासस्य १४ तमे दिनाङ्के अन्तरिक्षविभागस्य इसरो- अध्यक्षस्य सचिवस्य च कार्यभारं स्वीकृतवान् आसीत्। नारायणनः सम्प्रति तमिलनाडु-राज्यस्य महेन्द्रगिरिनगरे स्थितस्य इसरो संस्थायाः एलपीएससी- संस्थायाः निदेशकः अस्ति। मंगलवासरे सायं विलम्बेन निर्गतस्य आदेशस्य अनुसारं नारायणनस्य नियुक्तिः पदेस्मिन् १४ जनवरीतः वर्षद्वयं यावत् अथवा अग्रे आदेशपर्यन्तं प्रभावी भविष्यति।

नारायणनस्य निपुणता रॉकेट- अन्तरिक्षयान- प्रणोदने वर्तते। सः GSLV Mk-III वाहनस्य C25 Cryogenic Project इत्यस्य परियोजनानिदेशकः आसीत्।

अनेकपदेषु कार्यं कृतवन्तः

नारायणनः १९८४ तमे वर्षे इसरो-संस्थायां सम्मिलितः, केन्द्रस्य निदेशकत्वात् पूर्वं विविधपदेषु कार्यं कृतवान्। १९८९ तमे वर्षे प्रथमश्रेणीया IIT- खरगपुरतः क्रायोजेनिक- इञ्जिनीयरिङ्ग- विषये एम. टेक. इति कृतवान् आसीत्।

प्रधानमन्त्री नरेन्द्रमोदी आन्ध्रप्रदेशस्य विशाखापत्तने द्विलक्ष-कोटिरूप्यकाणां विविध-विकासपरियोजनानाम् उद्घाटनं विधाय राष्ट्राय च समर्पितवान्।

हिमसंस्कृतवार्ताः।प्रधानमन्त्री नरेन्द्रमोदी अद्य आन्ध्रप्रदेशस्य विशाखापत्तनम् इति स्थले द्विलक्ष-कोटिरूप्यकाणां विविधविकास-परियोजनानाम् उद्घाटनं कृत्वा राष्ट्राय च समर्पितवान् । श्रीमोदी विशाखापत्तनस्थलं निकषा पुडीमढाका इत्यत्र अत्याधुनिकस्य एनटीपीसी. ग्रीन एनर्जी-लिमिटेड् इत्यस्य ग्रीन-हाइड्रोजन हब-इत्यस्याः परियोजनायाः आधारशिलां स्थापितवान् । राष्ट्रिय-हरित-हाइड्रोजन अभियानस्य अन्तर्गतं प्रथमं तावत् एतत् ग्रीन-हाइड्रोजन-हबइति भविष्यति। अस्याः परियोजनायाः कृते पञ्चाशीत्यधिक लक्ष-सहस्र-कोटिरूप्यकाणां निवेशः करिष्यते। प्रधानमन्त्री रेल मार्ग-सम्बद्धानां नक्कीसां परियोजनानामपि आन्ध्रप्रदेशे उद्घाटनं शिलान्यासं च करिष्यति।

गतवर्षे अशीत्युत्तरैकलक्षं जनाः राजमार्गदुर्घटनासु मृत्युमुपगताः – परिवहन मन्त्री नितिनगडकरी

हिमसंस्कृतवार्ताः। केन्द्रीयो राजमार्गमन्त्री श्रीनितिनगडकरी उक्तवान् यत् गते वर्षे अशीत्युत्तरैकलक्षं जनाः राजमार्गदुर्घटनासु मृत्युमुपगताः। राजमार्गसुरक्षासन्दर्भे सर्वैः राज्यमन्त्रिभिः सह जातस्य सम्मेलनस्य विषये एकं वार्ताहरसम्मेलनं सम्बोधयन् श्रीगडकरी उक्तवान् प्रायः त्रिंशत् सहस्रं जनाः शिरस्त्राणं विना वाहनचालनकारणेन दुर्घटनासु मृत्युं प्राप्ताः । तेन इदमपि प्रतिपादितं यत् मृत्यूनां षड्षष्टिप्रतिशतमितम् अष्टादशतः चतुस्त्रिंशद्वयोवर्गीयानां वर्तते । आगम-निर्गमनयोः कृते उचितव्यवस्थाभावे विद्यालयानां महाविद्यालयानां पुरतः प्रायः दशसहस्रं बालाः मृत्युं प्राप्ताः।

रक्षामन्त्री राजनाथसिंहः मालदीवस्य रक्षामन्त्रिणा मोहम्मदघसानमीमूनेन सह विविधरक्षाविषयेषु चर्चां कृतवान्

हिमसंस्कृतवार्ताः। भारतीय रक्षामन्त्री राजनाथसिंहः मालदीवस्य रक्षामन्त्रिणा मोहम्मदघसानमीमूनेन सह नवदिल्लीनगरे सम्मेलनं व्यदधात् । सम्मेलनावधौ उभौ मन्त्रिणौ उभयोः देशयोः मध्ये विविधरक्षाविषयेषु यथा सैन्याभ्यास-रक्षाप्रायोजनादिषु चर्चां कृतवन्तौ । भारतं निरन्तरं मालदीवस्य सैयशक्तेः प्रवर्धनाय साधनानि उपलब्धानि कारयति ।

आधुनिक-समावेशि-प्रगतिशील समाजस्य निर्माणाय दीर्घकालिक-समाह्वानानां समाधान-दिशि अग्रे सरति भारतम्-विदेशमन्त्री जयशंकरः

हिमसंस्कृतवार्ताः। विदेश मन्त्री डॉ. सुब्रह्मण्यम जयशंकरः अवोचत् यत् भारतं आधुनिक-समावेशि-प्रगतिशील समाजस्य निर्माणाय दीर्घकालिक-समाह्वानानां समाधान-दिशि अग्रे सरति । तेनोक्तं यत् प्रधानमन्त्रिणः नरेन्द्र मोदिनः अनुसारं प्रौद्योगिकी परम्परा च अस्यां दिशि समेधितुं मन्त्रे स्तः। डॉ. जयशङ्करेण उक्तं यत् अस्य लक्ष्यस्य प्राप्तये यूनां भूमिका निश्चित रूपेण महत्त्वपूर्णा विद्यते।

गतदिवसे प्रातः भुवनेश्वरे युव-प्रवासी भारतीय-दिवस-सम्मेलनं सम्बोधयन् विदेश मन्त्री अवदत् यत् भारतेन अमृतकाले 'विकसित भारतस्य' दिशायां यात्रा इदानीम् आरब्धा। तेनोक्तं यत् अयं प्रयासः प्रायः भावि-सन्ततये वर्तते। अस्मिन् अवधौ युवानः अग्रे आगत्य देशस्य नेतृत्वं करिष्यन्ति। प्रोक्तं च यत् प्रशासनं युव-सन्ततिं निज-प्रयासेषु त्वरताम् आनेतुं समुचित - दिशि प्रेरणां प्रदास्यति।

निगदितं च यत् यथा परिवर्तनानि जायन्ते तत् दृष्ट्वा इदमपि आवश्यकम् अस्ति यत् वयं प्रवासि-भारतीयान् अनवरतं संयोजयितुं प्रयासान् वर्धयामः। अत्रावसरे केन्द्रीय मन्त्री कीर्ति-वर्धन सिंहः पबित्रा मार्गेरिटा डॉ० मनसुख मांडविया रक्षा-निखिल-खडसे अथ च ओडिसायाः मुख्यमन्त्री मोहन-चरण-मांझी अपि सम्मेलने उपस्थिताः आसन्।

सुभाषितम्

भवत्यरूपोऽपि हि दर्शनीयः,
स्वलङ्कृतः श्रेष्ठतमैर्गुणैः स्वैः।
दोषैः परीतो मालिनीकरैस्तु,
सुदर्शनीयोऽपि विरूप एव।।

हिन्दयर्थः- अपने श्रेष्ठ गुणों से अलंकृत होकर कुरूप मनुष्य भी दर्शनीय हो जाता है, किन्तु गन्दे दोषों से व्याप्त होकर रूपवान मनुष्य भी कुरूप हो जाता है।

प्रतिदिनं नवीनतमं हिमसंस्कृतवार्ताः दैनिकवार्तापत्रं प्राप्त्यर्थं 7876636263 Watsapp संख्या मध्ये नमो नमः लिखन्तु

To get the latest himsanskritvartah Daily Sanskrit Newspaper every day, write Hello on 7876636263 Watsapp

सूचना- हिमसंस्कृतवार्ताः दैनिकपत्रे व्याकरणात्मक-अशुद्धिनां कृते सम्बद्धाः पत्रकाराः लेखकाश्च उत्तरदायिनः भविष्यन्ति

कार्यालयः
हिमसंस्कृतम् प्रकाशनम्
जसवां कोटला तहसीलपरिसरस्य सम्मुखे कस्बा कोटला, जिला कांगड़ा हि.प्र.
पत्रव्यवहारसङ्केतः- १७७१११

एकं राष्ट्रम् एक निर्वाचनम् विधेयकद्वयस्य विषये संयुक्त संसदीय समितेः प्रथमोपवेशनम्

हिमसंस्कृतवार्ताः। एके राष्ट्रम् एकं निर्वाचनम् इत्यनेन सम्बद्धस्य विधेयक द्वयस्य विषये संयुक्त संसदीय समितेः प्रथमोपवेशनम् गतदिवसे राजधान्यां नवदिल्याम् आयोजितम्। इदं विधेयकम् आधिकारिक रूपेण ऊनत्रिंशदुत्तरकशततमं संविधानसंशोधन- विधेयकम् अथ केन्द्रशासित प्रदेश-विधि-संशोधन विधेयकमिति नाम्ना ज्ञायते। वार्ताहरैः सह संवादे समितेः अध्यक्षः भाजपादलस्य संसत् सदस्यः च पी.जी. चौधरी अवोचत् यत् प्रथमे दिने संबद्ध मंत्रालयः अस्मिन् विषये विवरणम् अयच्छत् ।

बाङ्ग्लादेशस्य आव्रजनपारगमनानुमति-विभागेन शेख हसीनासहितं सप्त-नवतिः जनानां पारगमनानुमति-पत्राणि निरस्तीकृतानि

हिमसंस्कृतवार्ताः। बाङ्ग्लादेशस्य आव्रजनपारगमनानुमति-विभागेन अपदस्थ प्रधानमन्त्रिणं शेख हसीना इत्येनं समेत्य सप्त-नवतिः जनानां पारगमनानुमति-पत्राणि निरस्तीकृतानि। यतोहि इमे समेपि जनानां बलपूर्वकम् अपहरणे जुलाई मासे सञ्जातासु हत्यासु च कथित रूपेण सम्मिलिताः आसन्। मुख्य परामर्शदः उप-सचिवेन अबुल कलाम आज़ादेन गतसायं ढाकायां संवाददातृ-सम्मेलने एतत् विवरणम् उपस्थापितम्। न्यायाधिकरणेन अधिकारिभ्यः शेख हसीना इत्यस्याः अन्येषां च निगडनं विधाय फरवरी मासस्य द्वादश दिनाङ्क यावत् प्रस्तोतुम् आदिष्टम्।

बाङ्ग्लादेशात् भारते अवैध-प्रवेशः

हिमसंस्कृतवार्ताः। बाङ्ग्लादेशे एकस्य एव परिवारस्य पञ्च सदस्यान् समेत्य अष्टौ जनाः बॉर्डरगार्ड बांग्लादेश बीजीबी इति आरक्षिबलेन दिनाजपुरे बीरमपुर- सीम्नि भारते अवैध रूपेण प्रवेशस्य प्रयासे निगडिताः। ढाका ट्रिब्यून इत्यस्य प्रतिवेदनानुसारं विधि- प्रक्रियानुसारम् इमे जनाः दिनाजपुरस्य न्यायालये प्रस्तोष्यन्ते।

दक्षिण-आस्ट्रेलिया विमानदुर्घटनायां यात्रिणौ एकश्चालकः च मृत्युं प्राप्ताः

हिमसंस्कृतवार्ताः। दक्षिण-आस्ट्रेलियायाः रोटनेष्टद्वीपस्य समीपे दुरापन्नायाम् एकस्यां विमानदुर्घटनायां यात्रिणौ एकश्चालकः च मृत्युं प्राप्ताः । षट् यात्रि समन्वितम् इदं विमानं ह्यः गन्तव्याद् किञ्चिद् समीपे एव दुर्घटनाग्रस्तं जातम् ।।

बर्हिमिण्टन् स्पर्धायां भारतस्य ध्रुव कपिला तनिषा क्रेस्टो इत्यनयोः युगलम् प्र-प्रागुपान्त्य-चक्रे प्रविष्टम्

हिमसंस्कृतवार्ताः। बैडमिण्टन् स्पर्धायां भारतस्य ध्रुव कपिला तनिषा क्रेस्टो इत्यनयोः युगलम् कुआलालंपुर-नगरे मलेशिया ओपन इति स्पर्धायाः मिश्रितयुगलवर्गे प्र-प्रागुपान्त्य-चक्रे प्रविष्टम्। अनेन शीर्ष युगलेन प्रथमे चक्रे दक्षिण कोरिया- दलम् एकविंशतिः त्रयोदश एकविंशतिः चतुर्दश इति अङ्कान्तरालेन पराजितम्। भारतीय-युगलं श्वः चीनदेशस्य के ची झांग अथ जिंग चेंग इत्यनयोः दलेन सह क्रीडिष्यति। पुरुषकील वर्गे भारतस्य एच् एस् प्रणॉयः प्र-प्रागुपान्त्यचक्रे प्रविष्टः।

मुख्यमन्त्री हिमाचलम्ः विवरणानां अंकीयकरणं आधुनिकप्रौद्योगिकीं च स्वीकुर्यात् श्रम-वृतिविभागः

हिमसंस्कृतवार्ताः - शिमला। मुख्यमन्त्री सुखविन्दरसिंहसुक्खुः श्रम-रोजगारविभागस्य अधिकारिभ्यः निर्देशं दत्तवान् यत् ते विभागस्य कार्यं सुव्यवस्थितं कर्तुं आधुनिकप्रौद्योगिकीनां स्वीकरणाय प्राथमिकताम् दद्युः । अद्य अत्र विभागस्य कार्यानुष्ठानस्य समीक्षां कुर्वन् सः अवदत् यत् विभागस्य सर्वेषां कार्याणां डिजिटलीकरणं करणीयम्, विभिन्नक्षेत्रेषु कुशलजनानाम् विवरणानि अन्तर्जालद्वारा उपलभ्यन्ते। सः विभागाय एतत् उपक्रमं शीघ्रं कार्यान्वितुं निर्देशितवान् यत् इच्छुकजनानाम् जीविकाया : स्वरोजगारस्य च अवसरान् प्रदातुं साहाय्यं करिष्यति। सुखविन्दरसिंहसुक्खुः उक्तवान् यत् वर्तमानराज्यसर्वकारेण विगतवर्षद्वये ३९,२२० कार्याणि प्रदत्तानि, येषु १३,७०४ कार्याणि केवलं सर्वकारीयक्षेत्रे एव प्रदत्तानि। सः अवदत् यत् विभिन्नविभागेषु रिक्तस्थानानि अपि पूरयितुं नियुक्तिप्रक्रिया प्रचलति। युनां स्वरोजगारस्य व्यवस्थापनार्थं राज्यसर्वकारेण राजीवगान्धी स्वरोजगारप्रारम्भयोजना आरब्धा इति सः अवदत्। एतावता ई-टैक्सी-क्रयणे अनुदानं दातुं परिवहनविभागेन १२१ अभ्यर्थिनः अनुशंसिताः सन्ति । एतानि ई-टैक्सी-यानानि सर्वकारीयविभागैः सह सम्बद्धानि भविष्यन्ति, ई-टैक्सी-स्वामिभ्यः च नियत-आयः प्रदत्तः भविष्यति । मुख्यमन्त्री उक्तवान् यत् राज्यसर्वकारः प्रथमचरणस्य २०० ई-टैक्सी-अनुज्ञापत्राणि दातुं विचारयति, एतत् दृष्ट्वा शीघ्रमेव योजना आरभ्यते। अस्य उपक्रमस्य उद्देश्यं राज्यस्य पर्यावरणस्य संरक्षणं कार्बन उत्सर्जनस्य न्यूनीकरणं च अस्ति यत् राज्यस्य स्थायिविकासस्य लक्ष्यस्य अनुरूपम् अस्ति। सः अवदत् यत् राज्ये पर्यावरणसंरक्षणम् आवश्यकं यतः पर्यटनं राज्यस्य अर्थव्यवस्थायाः आधारः अस्ति तथा च विश्वस्य सर्वेभ्यः भागेभ्यः पर्यटकाः सुन्दराः उपत्यकाः द्रष्टुं अत्र आगच्छन्ति। सुखविन्दरसिंहसुक्खुः उक्तवान् यत् राज्यसर्वकारः विदेशेषु प्रशिक्षितजनशक्तिं रोजगारस्य अवसरान् प्रदातुं यथाशक्ति प्रयतते। युनां कौशलं वर्धयितुं, उत्तमं प्रशिक्षणं च दातुं राज्यसर्वकारः विविधानि पदानि गृह्णाति येन तेषां विदेशेषु अपि रोजगारस्य अवसराः प्राप्यन्ते। अस्मिन् विषये राज्यसर्वकारेण दुबई-देशस्य ईएफएस-सुविधासेवा-संस्थायाः सह सहमतिपत्रे हस्ताक्षरं कृतम् अस्ति तथा च राज्यस्य पञ्चभ्यः युवभ्यः सऊदी अरबदेशे रोजगारः प्रदत्तः अस्ति। सः विभागस्य अधिकारिभ्यः विदेशेषु कार्यं कुर्वतां अभ्यर्थीनां कल्याणं सुनिश्चितं कर्तुं तेषां निरीक्षणं च कर्तुं निर्देशं दत्तवान्।

HPRCA : सप्ताहस्य अन्ते यावत् ओटीए-चयनपरीक्षायाः परिणामः घोषितः भविष्यति, द्विवर्षाभ्यां प्रतीक्षन्ते अभ्यर्थिनः

हिमसंस्कृतवार्ताः - हमीरपुरम्। शल्यक्रियाकक्षसहायकस्य (ओटीए) इत्यस्य परिणामः अस्य सप्ताहस्य अन्ते यावत् हिमाचलप्रदेशराज्यचयन-आयोगेन घोषितः भविष्यति। कम्प्यूटर आधारितपरीक्षायाः (CBT) आधारेण प्रथमनियुक्तेः अन्तिमपरिणामस्य घोषणार्थं आयोगेन परीक्षायां उत्तीर्णानां अभ्यर्थीनां प्रमाण-पत्राणां मूल्याङ्कनस्य प्रक्रिया सम्पन्ना अस्ति। अभ्यर्थीनां प्राप्तानां आक्षेपाणां, आवेदनानां च विषये अपि निर्णयाः कृताः सन्ति। अधुना अन्तिम-योग्यतायाः निर्माणं क्रियते। सीबीटी-परिणामस्य घोषणां कृत्वा आयोगेन १६, १७ दिसम्बर् दिनाङ्के प्रमाणपत्राणां मूल्याङ्कनार्थं ११२ अभ्यर्थीनां कृते आह्वानपत्राणि प्रेषितानि आसन्। प्रश्नपत्ररहस्योद्घाटनप्रकरणस्य कारणेन विघटितस्य कर्मचारीचयन-आयोगस्य समये २०२२ तमे वर्षे पदकूटसंख्या-१०७३ इत्यस्य अन्तर्गतं शल्यक्रियाकक्षसहायकस्य १६२ पदानाम् विज्ञापनं कृतम् आसीत् अभ्यर्थिनः वर्षद्वाभ्यां परीक्षायाः समाप्तेः प्रतीक्षां कुर्वन्ति। प्रश्नपत्ररहस्योद्घाटनप्रकरणस्य कारणेन आयोगः विघटितः अभवत् । तदनन्तरं नवगठितचयन-आयोगेन आउटसोर्सङ् एजेन्सी एडसिल् इत्यस्य माध्यमेन परीक्षा आयोजिता। परीक्षा मार्चमासस्य ३ दिनाङ्के अभवत्। तदनन्तरं एजन्सी चिरकालं यावत् भुक्तिविषये स्थगनता अभवत्। सीबीटी-सञ्चालनं कृतवती एजेन्सी-संस्थायाः कृते भुक्तिं कृत्वा आयोगेन परिणामः प्राप्तः, तदनन्तरं अधुना सर्वाः औपचारिकताः सम्पन्नाः सन्ति । अधुना परीक्षायाः अन्तिमपरिणामस्य घोषणायाः सज्जता प्रचलति।

शल्यक्रियाकक्षसहायकस्य चयनपरीक्षायाः अन्तिमपरिणामः अस्य सप्ताहस्य अन्ते यावत् घोषितः भविष्यति। प्रमाणपत्राणां मूल्यांकनं सम्पन्नं जातमस्ति ।

- विक्रममहाजनः, सचिवः, हिमाचलप्रदेश-राज्य-चयनायोगः हमीरपुरम्

HPSEBL: २०० उपभोक्तारः हिमाचले विद्युत्-अनुदानं त्यक्तवन्तः, प्रपत्रं ऑनलाइन अपि पूरयितुं शक्यते

हिमसंस्कृतवार्ताः - शिमला। स्वेच्छया अनुदानं त्यक्तुं हिमाचलप्रदेशे महत् अभियानं प्रचलति। मुख्यमन्त्री सुक्खुना एतत् आरब्धम्, तदनन्तरं अधुना बहवः नेतारः स्वेच्छया विद्युत् अनुदानं त्यजन्ति। पूर्वमुख्यमन्त्री शान्ताकुमारः अपि सर्वकारस्य आह्वानेन स्वस्य विद्युत् अनुदानं त्यक्तवान् अस्ति । मुख्यमन्त्रिणः सुखविन्दरसिंहस्य आह्वानेन हिमाचलप्रदेशे एतावता २०० उपभोक्तारः विद्युत्-अनुदानं त्यक्तवन्तः। बोर्डप्रबन्धनेन स्वस्य जालपुटे अस्मिन् विषये विशेषं संकेतं प्रसारितम् अस्ति। अस्मिन् संकेते क्लिक् कृत्वा उपभोक्तारः आवश्यकसूचनाः अद्यतनकृत्वा अनुदानं निष्कासयितुं शक्नुवन्ति । एतदतिरिक्तं जनाः स्वस्य समीपस्थं विद्युत्मण्डलकार्यालयं गत्वा अनुदानस्य लाभं प्राप्तुं प्रपत्रं पूरयितुं अपि शक्नोति। गुरुवासरे काङ्ग्रेसविधायकः आशीषबुटैलः मुख्यमन्त्रिणः सूचनाप्रौद्योगिकीपरामर्शकः गोकुलबुटैलः च विद्युतनुदानं त्यक्तुं प्रपत्रं पूरितवन्तौ। सर्वकारेण आरब्धे अस्मिन् अभियाने विपक्षनेतॄणां नामानि अद्यापि न दृश्यन्ते। सर्वकारस्य मन्त्रिणः अनुदानं त्यक्तवन्तः, काङ्ग्रेसविधायकाः अपि अनुदानं निरन्तरं त्यजन्ति। अधुना भाजपायाः वरिष्ठनेता पूर्वमुख्यमन्त्री च शान्ताकुमारः अपि अनुदानं विहाय महत् सन्देशं दत्तवान्। ये समर्थाः, ये च अनुदानं त्यक्तुं शक्नुवन्ति, ते स्वयमेव अनुदानं त्यक्तुं शक्नुवन्ति इति समाजाय सर्वकारः सन्देशं दातुम् इच्छति। सर्वकारः इच्छति यत् अनुदानं केवलं तेभ्यः जनेभ्यः एव दातव्यं ये यथार्थतया तदर्हन्ति। अस्मिन् अपि आगामिसमये केवलं एकस्मिन् विद्युत्मीटर् मध्ये अनुदानं दास्यते यस्य कृते सर्वकारः eKYC करोति। तस्य दत्तांशं प्राप्य अग्रे निर्णयः भविष्यति। कथ्यते यत् एतावता ईकेवाईसी-दत्तांशसङ्ग्रहे ७५ प्रतिशतं सफलता प्राप्ता अस्ति । अवशिष्टं २५ प्रतिशतं कार्यं अपि शीघ्रमेव सम्पन्नं भवतु इति विद्युत्मण्डलं निरन्तरप्रयत्नान् कुर्वन् अस्ति।

१० जनवरीपर्यन्तं वातावरणं स्वच्छं
भविष्यति, एतेषु जनपदेषु नीहारसचेतना

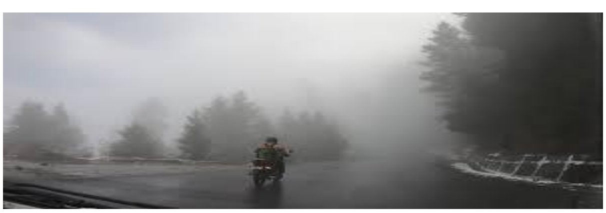

हिमसंस्कृतवार्ताः - शिमला। १० जनवरीपर्यन्तं राज्ये वातावरणं स्वच्छं भविष्यति। परन्तु अस्मिन् काले विभागेन धुन्धस्य सचेतना प्रसारिता अस्ति। विभागस्य मते न्यूनतापमानस्य कारणेन मार्गेषु जलस्य हिमपातस्य, शीततरङ्गस्य, सघननीहारस्य च सम्भावना वर्तते। मौसमविभागेन चालकानां कृते परामर्शः दत्तः यत् ते प्रातःकाले, रात्रौ विलम्बेन च यात्रां न कुर्वन्तु। ऋतुविभागस्य अनुसारं न्यूनदृश्यतायाः कारणात् दुर्घटनायाः सम्भावना भविष्यति। बिलासपुरम्, हमीरपुरम्, ऊना जनपदेषु नीहारे अधिकतमः प्रभावः दृश्यते। एतदतिरिक्तं हिमपातेन प्रभावितेषु ऊर्ध्वक्षेत्रेषु बहु गतिः न कर्तव्या इति उपदेशः दत्तः अस्ति । बुधवासरे ऋतोः स्पष्टतामात्रेण लोकनिर्माणविभागेन ६० प्रतिशताधिकाः मार्गाः पुनः स्थापिताः। अधुना उदयपुरे अधिकतमं ७९ मार्गाः अवरुद्धाः सन्ति । लोकनिर्माणविभागस्य मते एतेषां मार्गाणां पुनर्स्थापनस्य कार्यं ऋतुपश्चात् आरभ्यते। बुधवासरे ताबोक्षेत्रे दिवसस्य न्यूनतमं तापमानं ज्ञातम्। अत्र तापमानं न्यूनतया १३.६ डिग्री सेल्सियस् आसीत् । यदा तु ऊनायां सर्वाधिकं तापमानं २२.८ डिग्री सेल्सियसः आसीत् ।

परतन्त्रतायाः लेशमात्रमपि यदभिज्ञानं, तद्दूरीकरणं संस्कृतेन एव सम्भवति- डॉ. सुशीलकुमारः

हिमसंस्कृतवार्ताः 09 जनवरी। प्रबोधनवर्गस्य सप्तमे दिवसे वन्दनासत्रे देवेन्द्रशर्मा दीपप्रबोधनं कृतवान्। बौद्धिकसत्रे संस्कृतभारती देहलीप्रान्तस्य सहप्रान्तमन्त्री डॉ. सुशीलकुमारः शिक्षार्थिनां कृते उद्बोधनं कृतवान्। महोदयेन संस्कृतसम्भाषणशीलानां परस्परं परिचयस्य सम्पर्कस्य च विषये उक्तम्। डॉ. शर्मणा उक्तं यद् येन सह अस्माकं परिचयः भवति तस्य गुणानां सामर्थ्यस्य च अस्माकं ज्ञानं भवति। तेन एव अस्माकम् अपि सामर्थ्यं वर्धते। तेन वयं राष्ट्रदेवस्य आराधनं सेवनं च कर्तुं शक्नुमः। मुख्यतः सामर्थ्यानि पञ्चविधानि इति चिन्त्यते। जनधनज्ञानतपश्चरित्राणि इति सर्वेषामपि बलानां वर्धनं परिचयद्वारा भवति। अस्माकम् इतिहासे अनेके तादृशाः महापुरुषाः अभवन् येषां तपः कारणतः अस्माकं मनस्सु वयं भारतीयाः इति गर्वानुभूतिः भवति। संस्कृतभारती सङ्घटनरूपेण यदा विचारस्य आरम्भः जातः तदा चत्वारः छात्राः आरम्भं कृतवन्तः। सम्प्रति विश्वस्य अनेकेषु देशेषु सम्भाषणान्दोलनम् अनेन क्रियते। पूर्वस्माकं पूर्वजैः कष्टं सोढ्वापि परम्परा संरक्षिता इति महत्सौभाग्यम्। महोदयेन उक्तं यत् परतन्त्रताकाले अस्माकं निजभाषायाः हानिः या जाता, तस्याः पुनरुत्थानं कर्तुं युवानः युवत्यः कार्यकर्तारः सङ्कल्पं स्वीकुर्मः। यथा मन्दिरे नूतनपुष्पाणि एव अर्प्यन्ते तद्वदेव यूनां नेतृत्वद्वारा एतत्कार्यं सारल्येन भविष्यति। तेन कोटिशः भारतीयानाम् एवम् आत्मविश्वासः भवति यत् मम भाषा मम मुखे अस्ति इति।

प्रबोधनवर्गस्य समापनसमारोहे
विद्यार्थिभिः प्रस्तुताः मनोहरप्रस्तुतयः

हिमसंस्कृतवार्ताः, डॉ.रविशर्मा पौलस्त्य नवदेहली। देहलीस्थे पञ्जाबीबागे संस्कृतभारत्या समायोजितस्य प्रबोधनवर्गस्य भव्यतया सम्पूर्तिसमारोहः जातः। सर्वादौ प्रातःकाले भारतमातुः मानचित्रं पुरतः सर्वैः दीपप्रबोधनं वन्दना च कृता। प्रान्तसाहित्यप्रमुखमहोदयेन देवेन्द्रशर्मणा पाथेयरूपेण शिक्षार्थिनां कृते विचाराः प्रदत्ताः। समापनसमारोहस्य मुख्यकार्यक्रमे मङ्गलाचरणैः श्रीगणेशः जातः । श्रीजयदेवेन शिवनाथझाद्वारा च अतिथिनां परिचयः कारितः। अजितेन वर्गशिक्षणप्रमुखेण वर्गस्य प्रस्तावना कृता।मुख्यातिथिरूपेण विनयः आर्यमहोदयः उपस्थितः। आर्यमहोदयः आर्यप्रतिनिधिसभायाः महामन्त्री इति दायित्वं निर्वहति। महोदयेन कथितं यत् संस्कृतं वेदभाषारूपेण अनन्तकालाद् भारतस्य हृदये विलसति। महापुरुषाः यया भाषया पराक्रमपराणि कार्याणि कृतवन्तः तत्पठितुं यस्य अपि अवसरः भवति सः अत्यन्तं सौभाग्यशाली। भारतस्य विश्वगुरुत्वस्य कारणं संस्कृतमेव इति।मुख्यवक्तृत्वेन समुपस्थितेन प्रोफेसर शिवशङ्करमिश्रेण श्रीलालबहादुरशास्त्रिराष्ट्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयस्य शोधविभागाध्यक्षेण देववाण्याः संस्कृतस्य अविरलधारायाः सोपानानि संसूचितानि। असङ्ख्याः ऋषयः कवयः ऐतिहासिकाः पौराणिकाः विचारकाः भारताम्बायाः समाराधनं कृतवन्तः। भारतीयज्ञानपरम्परायां प्रवेशाय संस्कृतमेव माध्यमः। मिश्रमहोदयेन संस्कृतसम्भाषणस्य अभ्यासं कर्तुं समागतानाम् अभिनन्दनं कृतम् अथ च कथितं यत् सर्वे विद्यार्थिनः महाकुम्भम् अधिकृत्य संस्कृतेन लिखामः।कार्यक्रमे प्रान्तमन्त्रिणा डॉ देवकीनन्दनशर्मणा विद्यार्थिनां पुरतः सङ्घटनस्य कार्यं कर्तुं कथं प्रेरणा प्राप्तव्या इति प्रस्तुतम्। अन्ते वर्गाधिकारिणा डॉ रविदत्तशर्मणा छात्राणां पुरतः संस्कृतकार्याणि कर्तुं सङ्कल्पः उपस्थापितः कथितं च यत् सम्प्रति वयं संस्कृतभारती इति सङ्घटनस्य कार्यकर्तारः अतः तदनुसारं अस्माकं व्यवहारे नित्यं संस्कृतं स्यात्। शिक्षार्थिभिः गीतानि, नृत्यम् , स्तोत्राणि, संवादाः, अनुभवाश्च प्रस्तुताः। एताभिः प्रस्तुतिभिः उपस्थितानां सर्वेषां मनः प्रफुल्लितं जातम्। एवं सप्तदिनात्मकस्य प्रबोधनवर्गस्य भव्यः सम्पूर्तिसमारोहः जातः।

संस्कृतभारत्याः पश्चिममहाराष्ट्रप्रान्तस्य प्रान्तस्तरीया सुभाषितपठन-स्पर्धा सम्पन्ना

हिमसंस्कृतवार्ताः-तोडकर अभिजित् सुभाषितशिक्षणप्रमुखः। संस्कृतभारत्याः पश्चिममहाराष्ट्रप्रान्तस्य सुभाषित- शिक्षण- आयामः शालेयच्छात्राणां कृते गतानि चत्वारि वर्षाणि सुभाषितपठन-अभियानं चालयन् अस्ति। तदन्तर्गतं सुभाषितपठनस्पर्धाः अपि आयोजिताः भवन्ति। अस्मिन्वर्षे सुभाषित-अभियाने पश्चिममहाराष्ट्रस्य कोल्हापुरम्, सांगली, सातारा, सोलापुरम्, पुणे, नासिकम् एतेभ्यः सप्तभ्यः जनपदेभ्यः १६० शालाः तथा च तासां ४,५०० विद्यार्थिनः एतस्य अभियानस्य कृते पञ्जीयनम् अकुर्वन्। अभियानस्य प्रारम्भः अस्य वर्षस्य जूनमासे अभवत्। शालानां पञ्जीयनानन्तरं छात्रेभ्यः अर्थसहितानि १०० सुभाषितानि, तेषां च ध्वनिमुद्रणमपि प्रेषितम्। शालाशिक्षकाः संस्कृतभारतीकार्यकर्तॄणां साहाय्येन छात्रान् सुभाषितानि पाठितवन्तः। अनन्तरं छात्राणां शालास्तरीयाः, जनपदस्तरीयाश्च स्पर्धाः अभवन्। अस्मिन् कालावधौ शालाशिक्षकाणां कृते ऑगस्टतः ऑक्टोबरमासपर्यन्तं प्रतिसप्ताहम् एकम् एवं रीत्या सुभाषिपाठनविषयकानि दश प्रशिक्षणानि अपि सद्यस्कमाध्यमेन आयोजितानि। तेषु प्रशिक्षकरूपेण रामचंद्र शिधये, मुक्ता मराठे, संगीता आम्भोरे, अभिजित कानिटकर, राघवेंद्र देशपांडे, अभिजित तोडकर, वंदना कुलकर्णी, आसावरी बापट, मनीषा राऊत एते कर्यकर्तारः कार्यं कृतवन्तः। अभियानान्तर्गतं प्रान्तस्तरीयाः स्पर्धाः ५ जनवरी २०२५ इति दिनाङ्के पुणेमध्ये डेक्कन एजुकेशन सोसायटी संस्थायाः न्यू इंग्लिश स्कूल प्रशालायां सम्पन्ना। स्पर्धायाः परीक्षणकार्यं रंजना दाते, अभिजित कानिटकर, डॉ. रामचंद्र शिधये, आसावरी बापट, सुवर्णा बोरकर, अविनाश देशपांडे, मुक्ता मराठे, माधव खेडकर, गौरी गाडगीळ, वत्सला दोराईराजन एते कार्यकर्तारः कृतवन्तः। पारितोषिकवितरणकार्यक्रमे संस्कृतभारत्याः महानगराध्यक्षः डॉ. रामचंद्र शिधयेमहोदयः आध्यक्षे आसीत्। संस्कृतानुवादिका आशा गुर्जर, संस्कृताभ्यासकः प्रांजल अक्कलकोटकर एतौ प्रमुखातिथी आस्ताम्। स्पर्धायां प्रथमं क्रमाकम् अधिगतवते छात्राय २००० ₹ द्वितीयाय १,५०० ₹, तृतीयाय १,००० ₹, उत्तेजनार्थं ५०० ₹ एवं धनं तथा प्रशस्तिपत्रकं सन्मानचिह्नं च दत्तम्। मोदकवर्गच्छात्राः अपि विशेषपारितोषिकैः सम्मानिताः। एतस्य कार्यक्रमस्य सूत्रसंचालनं गोपीनाथ पालोदकरवर्यः कृतवान्। प्रास्ताविकं अभिजित तोडकरमहोदयेन कृतम्। जानकी कुलकर्णी, भक्ती कापरे च अतिथीनां परिचयं कारितवत्यौ। पारितोषिकावल्याः वाचनं मनाली सावळे कृतवती। ध्येयमन्त्रगायनं कार्तज्ञ्यप्रदर्शनं च अमृता पांडे कृतवती। अन्याः सर्वाः भोजनपानादिव्यवस्थाः पुस्तकविक्रयणव्यवस्था च व्यवस्थाप्रमुखौ शशिकान्त शेंडे, आनंद सहस्रबुद्धे दृष्टवन्तौ। सुभाषिताभियानस्य सफलीकरणार्थं साहाय्यं दत्तवद्भ्यः सर्वेभ्यः कार्यकर्तृभ्यः हार्दं कार्तज्ञ्यं समर्प्यते।

महाविद्यालयीयानां प्राध्यापकानाम् आन्तरिक-गुणवत्ता- उन्नयनाय आयोजिता कार्यशाला

हिमसंस्कृतवार्ताः- डॉ. मूलचन्द्रशुक्लः, रामनगरम् 09 जनवरी। पीएनजी राजकीय- स्नातकोत्तर- महाविद्यालय- रामनगरम् इत्यस्य आन्तरिकगुणवत्ता- आश्वासन- सुनिश्चयन- प्रकोष्ठस्य तत्त्वावधानेन एका एकदिवसीया कार्यशाला समायोजिता। यत्र प्राध्यापकेभ्यः आनलाईनसमर्थ- पोर्टलमाध्यमेन विविध- सूचनानाम् (अपडेट) अद्यतनीकरणम्, आन्तरिक- गुणवत्ता- उन्नयन- संवर्धनयोः सम्बन्धितानां परामर्शाणां समाधानार्थमियमायोज्यते। महाविद्यालयीयः प्राचार्यः प्रो. एम. सी. पाण्डे महोदयः स्व- अध्यक्षीयोद्बोधने समस्तेभ्यः प्राध्यापकेभ्यो निर्दिशन् उक्तवान् यत् समस्ताः प्राध्यापकाः आनलाइन समर्थपोर्टल इत्यत्र विभिन्न- गतिविधिसम्बन्धितानि कार्याणि स्व-स्व प्रोफाइल अपडेट (नवीनीकरणं) निश्चितरूपेण कुर्वन्तु। येन उत्कृष्टरूपेण सक्रियरूपेण च कार्यकर्तॄणां शिक्षकाणां प्रोत्साहनं कर्तुं शक्यते। एतस्मात् पूर्वं समर्थपोर्टल इत्यस्य समन्वयिका डॉ. अलका शैक्षणिकादि गतिविधीन् समर्थपोर्टल इत्यत्र आनलाइनरूपेण प्राध्यापकैः कथं पूरणीयम् इत्यादिसन्दर्भे प्राध्यापकानां समक्षे पोर्टल उद्घाट्य प्रस्तौति।

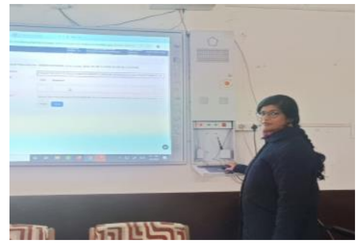

अनया शोधः, शैक्षणिकः, शिक्षण- अनुभवः, प्रशासनिक-अनुभवः, बोर्ड ऑफ स्टडीज (अध्ययनमण्डलम्), कयाचित् संस्थया सह सहयोगेन कार्यकरणम्, सदस्यता, पुरस्कारः, सम्माननम्, पुस्तकालय- कार्यम्, शोधनिर्देशनम्, ई- लर्निंग, ई-कण्टैण्ट, शोधप्रकाशनम्, समय- सारणी, अवकाशः इत्यादि- परिवर्तन- नवीनीकरणम् इत्यनेन सम्बन्धिताः अनेकविधाः महत्त्वपूर्णाः सूचनाः विस्तरेण प्रदत्ताः। अग्रे अलका द्वारा परिचर्चात्मकसत्रे प्रश्नोत्तरमाध्यमेन विविधाः जिज्ञासाः समाधीयन्ते। मञ्चसञ्चालकेन डॉ. मूलचन्द्रशुक्ल इत्यनेन कार्यशालाया अन्ते प्राचार्यः सर्वेऽपि आगन्तुकाः प्राध्यापकाश्च धन्यवादैः सभाज्यन्ते।

हिमसंस्कृतवार्ताः, जोगिन्द्रनगरम्
डॉ. विवेक शर्मा,

सामान्यज्ञानम्

प्रश्नः 1. महिन्द्रा- क्रीडाङ्गणम् (हॉकी) कुत्र अस्ति?
उत्तरम् - मुम्बई (महाराष्ट्रे)
प्रश्नः 2. 'शतकत्रयम्' इत्यस्य रचयिता कः अस्ति?
उत्तरम् - 'भर्तृहरिः'।
प्रश्नः 3. 'पित्रा युक्तः' इत्यस्य समस्त पदं किम्?
उत्तरम्- पितृयुक्तः। (तृतीयातत्पुरुषः)
प्रश्नः 4. 'वधूत्सवः' इत्यस्य सन्धि-विच्छेदं कुरुत-
उत्तरम्- 'वधु + उत्सवः'।
प्रश्नः 5. गान्धीजी कस्य उपाधिना प्रसिद्धः?
उत्तरम्- राष्ट्रपिता।

हास्यकणिका

भार्यायाः कार्ये कदापि दोषं मा पश्यतु 😋😜😉

--हास्यकणिका विशेषज्ञा - विदुषी अग्रवाल प्रेरणास्त्रोत्रः - महाभागः श्री महेन्द्रमिश्र महोदयः -------------

---------भोजनं खादित्वा पतिः क्रोधेन उक्त्वान् पतिः 😡 - कथम भोजनं निर्मितवती गोकृत समानेव 😡पत्नी अपि 🙄 - हे भगवन्। मम पति तु गोकृत अपि खादितवान् पतिः

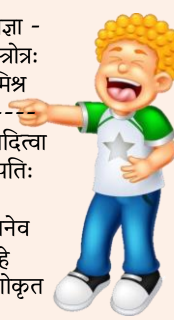

संस्कृतविद्यास्थानानि- ३९ कल्पवेदाङ्गम्

हिमसंस्कृतवार्ताः-श्री अभिजित् तोडकर 9145908156

वैदिककर्मकाण्डे यज्ञानां महत्त्वं सर्वोपरि वर्तते। वेदमन्त्राणाम् उच्चारणं कृत्वा देवताप्रीत्यर्थं या आहुतिः यज्ञकुण्डे दीयते ताम् यज्ञस्य अग्निः देवतां प्रापयति ततश्च सन्तुष्टा देवता यजमानाय अभीष्टं फलं ददाति इति मान्यता। अतः 'यज्ञो वै श्रेष्ठतमं कर्म' इति उक्तम्। वैदिकयज्ञानां स्वरूपं बहु विस्तीर्णं कठिनं च वर्तते। तेषु क्रियाणां पौर्वापर्यक्रमः निश्चितः अस्ति। यज्ञस्य प्रयोगविधिं विवृण्वन् यत् वेदाङ्गं तत् कल्पसंज्ञितम्। कल्प्यते समर्थ्यते यागप्रयोगोत्र इति कल्पः इति कल्पशब्दस्य व्याख्यानम्। कल्पो वेदविहितानां कर्मणाम् आनूपूर्व्येण कल्पनाशास्त्रम् इति ऋक्प्रातिशाख्ये वर्णितम्। कल्पवेदाङ्गे चतुःप्रकारकाणां ग्रन्थानां समावेशः भवति– श्रौतसूत्रम्, गृह्यसूत्रम्, धर्मसूत्रम्, शुल्बसूत्रं च। एते

सूत्रबद्धाः ग्रन्थाः सन्ति। अल्पाक्षरत्वे सति बह्वर्थबोधकत्वम् सूत्रत्वम् इति सूत्रलक्षणम् उच्यते। श्रौतसूत्रे चतुर्दशानां वैदिकयागानां वर्णनम् अस्ति। ब्राह्मणग्रन्थेषु यागानां यद्वर्णनं तस्येव इदं सूत्रबद्धरूपम् अस्ति। अग्निहोत्रम्, अग्न्याधानम्, दर्शपूर्णमासः, आग्रयणः, चातुर्मास्यः, निरूढपशुबन्धः सौत्रामणिश्चेति सप्त हविर्यज्ञाः तथा च अग्निष्टोमः, अत्यग्निष्टोमः, उक्थ्यः, षोडशी, वाजपेयः, अतिरात्रः आप्तोयामश्चेति सप्त सोमयागाः अत्र उल्लिखिताः। हविर्यज्ञेषु घृतं, पायसं, पुरोडाशः, दधि इत्यादीनां हविष्यान्नानाम् अग्नौ आहुतयः दीयन्ते। अग्निहोत्रं मुख्यतमः हविर्यज्ञः प्रतिदिनं सायंप्रातः अनुष्ठेयः। दर्शपूर्णमासः अमावास्यातः पूर्णिमां यावत् क्रियते। चातुर्मास्यः चतुर्मासपर्यन्तं भवति। निरूढपशुबन्धः वर्षर्तौ मकरकर्कसङ्क्रान्त्योः च भवति। सौत्रामणिः इन्द्रप्रीत्यर्थं क्रियमाणः पशुयागः अस्ति। सोमयज्ञेषु अग्निष्टोमः मुख्यतमः। एषः षोडशभिः ऋत्विजैः क्रियमाणः एकाहयागः अस्ति। तस्मिन् प्रातः मध्याह्ने सायं च त्रीणि सवनानि सन्ति। तदा सोमरसस्य आहुतिः अग्नौ दीयते। ऋग्वेदस्य शाङ्खायनश्रौतसूत्रम्, आश्वलायनश्रौतसूत्रं चेति द्वे श्रौतसूत्रे स्तः। शुक्लयजुर्वेदसम्बद्धं कात्यायनश्रौतसूत्रम् अस्ति। कृष्णयजुर्वेदस्य बौधायनः, आपस्तम्बः, हिरण्यकेशी, वैखानसः भारद्वाजः मानवः एतैः रचितानि षट् श्रौतसूत्राणि उपलब्धानि। सामवेदसम्बद्धानि आर्षेयम्, लाटयायनम्, द्राह्यायणम्, जैमिनीयम् एतानि चत्वारि श्रौतसूत्राणि सन्ति। अथर्ववेदस्य एकमेव वैतानश्रौतसूत्रम् उपलब्धम्।